NĂM THỨ MƯỜI. — SỐ 1801 1917 MỖI SỐ : 0$02 NGÀY THỨ HAI 7 AOUT 1922

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Hanoi	Indochine (sauf Hanoi) et Cambodge	Chine et Siam	Pays de l'Union Postale	Etats-Unis et Japon	Pays hors l'Union Postale	Spécimen
Un an.	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	9$00	»
Six mois	»	3.60	3.30	3.30	3.60	»	»
Trois mois	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	4.50	
Un mois	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	2.25	
Un numéro	0.50	0.60	0.55	0.50	0.60	0.75	

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 2 lignes au cent. à timètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.
Une seule insertion. . . . 0$30 la c/m
Par semaine. . . . . 0$25 la c/m
Par centimètre et par insertion. . . . 0$18 la c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 la c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Trường công-nghệ ở các làng nhà-quê ta nên tổ-chức như thế nào?

Trong một bài trước, bản-báo đã giải rõ cái nỗi sinh kế của dân ta không trông cả về một nghề nông được ; bởi trông cả về nghề nông mà không có cái nghề-nghiệp sinh lợi gì khác, nên mới có cái nạn nghèo khổ như bây giờ. muốn cứu cái nạn nghèo ấy cho dân ta, thì ngoài cái nông-nghiệp là một nghề tối cổ của nước mình xưa nay, mỗi làng phải gây lấy một cái công-nghệ để kèm với nghề nông, mới mong được cái hạnh-phúc đầy no sung đủ. Vậy thì làm thế nào mà gây cho mỗi làng được một cái công-nghệ ? Tất là phải lập ra mỗi làng có một cái trường công-nghệ ; mà những cái trường công-nghệ đó nên tổ chức như thế nào ?

Trường công-nghệ mà ký-giả định nói ra đây, không phải như trường công nghệ của nhà-nước đã lập ra ở các thành-phố Hà-nội, Hải phòng, Nam-định và Sơn-tây ; trường công-nghệ của nhà-nước lập ra là chủ để luyện thành những tay công nghệ chuyên môn, ai học tốt nghiệp rồi thì thực thọ là một nhà thợ khéo, nhất sinh tùng sự về nghề thợ mà không khi nào còn quay trở lại cái nghiệp cày sâu cuốc bẫm ở nơi nước lội đồng chua ; lại không phải như các công-xưởng của các nhà đại công nhân mở ra ở các nơi thành phố, lập kho-tàng, sắm máy-móc, chuyên chế-tạo ra các công nghệ phẩm để tiêu-thụ đi khắp mọi xứ, mà thành hẳn một cái chuyên nghiệp cả nước cả đời. Trường công-nghệ đây là lập ra ở các làng nhà quê, cốt để tập cho con nhà nông phỏ có một cái nghề kèm, chuyên làm bằng thủ-công mà không dùng máy-móc, không cần học cho thiện nghệ mà quí học cho tốc thành ; tùy cái địa thế cần tiện mà lựa lấy một nghề gì, như những vùng sản cói thì lựa nghề đan chiếu, đan đệm, những vùng sản mây thì lựa nghề đan ghế, rút đồ mây, những vùng gần thành-phố thì lựa nghề làm đăng teu, đệt khăn mặt đan bít tất, thêu đồ thêu. v. v. Cốt phải tìm cái nghề chế-tạo để mà tiêu-thụ nhiều, không ai là học mà không biết làm, không khi nào làm ra đồ mà không sẵn có chỗ bán ; định được cái nghề thích hợp rồi, thì mở ra một chỗ, đón một vài người thợ khéo dạy con em trong làng học làm ; học thành nghề rồi thì ai về nhà nấy, cấp nguyên liệu, cho kiểu mẫu, làm được thành đồ thì tiêu-thụ giùm cho ; trong làng nhà nào cũng vậy, lúc bận thì nghỉ, lúc rảnh thì làm, kẻ tinh lanh khỏe mạnh thì làm việc nặng, kẻ già yếu trẻ dại thì làm việc nhẹ, mùa cấy mùa gặt thì nghỉ nghề đi trông nom đồng-cánh, tháng ba ngày tám thì thôi rượng quay lại làm nghề ; trong công-trường thường phải có người xướng-suất chỉ-trương, coi thợ thuyền, sắm nguyên liệu, định kiểu mẫu, tìm mối bán hàng, thay cả các nhà trong làng mà lo liệu nhất những mọi công-việc ấy. Trường công-nghệ các làng tổ-chức đại-khái như thế.

Thực hành được cái cách tổ-chức như thế, một là phải có vốn, hai là phải có người Cái vốn lập ra trường công nghệ ở các làng, tưởng ông vụ cải-lương hương-tục bây giờ, công quĩ làng nào cũng có thể kham nổi. Nơi công-trường không cần phải cái phí kiến-trúc ; các làng ta làng nào lại chẳng có cái đình, cái miếu, cái chùa, cái quán, hoặc cái vườn chơi, mỗi năm chỉ trừ có vài lần cúng tế, hình như không còn dùng được việc gì khác nữa, mượn đó để làm cái trường cho một vài người thợ ở dạy nghề, làm gì chẳng được. Tiền đón thầy chẳng qua mỗi tháng độ ba bốn chục bạc trở lại. Tiền sắm nguyên liệu thì xuất ra một lần đầu chẳng qua vài bốn trăm bạc là cùng, sau làm ra thành đồ, thì cái đồ ấy bán đi, lại có thể thu hồi được thành bản để sắm nguyên-liệu thứ khác. Cái vốn bấy nhiêu có là mấy, mà làng nào lại chẳng trích trong công quĩ được một số tiền nhỏ ấy để dùng về việc công-ích lớn như thế hay sao ? Vốn không khó, khó nhất là có người. Người đây không phải là người làm nghề ; người làm nghề thì những hạng thợ khuya dậy sớm, dãi nắng dầm sương, siêng năng chịu khó như dân nhà quê ta đều là kiên tốt trong công-trường cả ; người đây là người làm tướng cho cái đoàn kiện-tốt ấy, không cần là mình phải làm nghề, mà dựng-đảo ra, chủ trì lấy cho mọi người làm nghề ; phải có vị vọng, có tư cách, xướng suất được bọn con em, có cái chí phát-khởi mà gây cho nên việc, có cái tài sắp đặt mà làm cho xong việc, có cái gan quả-quyết, cái lòng kiên nhẫn, bất trừ mọi trở lực mà kỳ cho thành việc, thì nhất là phải có công tâm công-đức cho dân em tin phục mới nên. Người đó là ai ? Tức là những kỳ-hào huynh-thử trong các làng, có cái chức-trách về việc cải-lương hương tục vậy. Kể cải bực người như thế kiêm ra được cũng khó lắm ; nhưng ta thiết trường cái lập trong mười nhà còn có được một người trung-lín, trong một làng thế nào cũng có được một vài người như thế chứ chẳng không.

Coi mấy làng đã cải lương có thành hiệu ở tỉnh Hà-đông, công-nghệ thịnh-vượng, dân làng thật được sung-sướng phủ-phê. Ta há lại chẳng nên theo cái gương tốt ấy mà gây cho làng ta có cái lợi ích lâu-dài chắc-chắn, tạo cho dân ta được cái hạnh-phúc vô lượng vô biên hay sao ? Dám mong những người có chức-trách về việc cải-lương hương-tục ở các làng bây giờ chú-ý về cái vấn-đề thiết-yếu ấy. Một ngày kia mà khắp các miền nhà-quê ta làng nào cũng gây được một cái công nghệ để bổ khuyết cho nghề nông, cái nguồn lợi ở ngoài cánh đồng với cái nguồn lợi ở trong xưởng thợ cùng chảy ra không cùng không kiệt để lấm bổ cho nỗi giống Việt-Nam ta, thì cái công đức các ngài cũng cùng với cái nghề mà các ngài đã gây được cho trong làng, còn mãi đời đời không mất vậy.

P

ÂU CHÂU ĐIỆN TÍN

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 3 Août 1922

Cuộc hội-nghị của Đồng-minh

Ngày 7 Août quan Poincaré đi Londres. Quan De Lasteyrie và M. Peret đi cùng đi với ngài.

Việc nước Anh

M. Balfour đã gửi cho các nước có nợ nước Anh một bức thư nói rằng ông khuyến-hướng về cái chánh-sách miễn cho các nước Đồng-minh những số tiền của các nước ấy nợ nước Anh và nước Anh thôi không lấy phần của mình về số bồi-thường của nước Đức nữa. Nhưng nước Anh phải trả nợ nước Hoa-kỳ bao nhiêu, thì nước Anh phải đòi nợ các nước ấy nhiêu.

Phái-bộ nước Anh sang nước Hoa-kỳ để điều-đình về các số tiền của nước Anh nợ nước ấy sẽ tới ngày 5 Septembre này.

Nước Thổ và Sy-lợi

Có tin rằng ở Tchataldja lính sen-đầm nước Thổ, và các đồn lính Hy-lạp hai bên lại đánh nhau.

Lính tuần-cảnh của Đồng-minh phải ngăn-ngừa không cho dân sự sang ở bên bờ bể thuộc về Á-đông.

Tại hội Vạn-quốc

Chiều hôm thứ ba, hội-đồng thường trực coi việc các xứ của hội Vạn quốc giao cho các nước cai trị đề hội-nghị ở Genève. Nước Nhật có M. Matsuda đại-diện. Hội-đồng đã xét về bản tờ trình nói về việc các đảo trong Thái-bình-dương giao cho nước Nhật-bản cai-trị, nhất là về cái thể lệ thuyền-lâm ấn, việc buôn bán các thứ rượu mạnh, việc giáo-dục, việc vệ-sinh, việc các tòa án, việc địa chính, và tài-chánh.

Bắc-kỳ đối với các xứ bị tản-phá

Quan Thống-sứ Bắc-kỳ đã đệ nộp quan Thượng-thư bộ coi các xứ bị tàn phá một cái ngân-phiếu 29.060 quan, là số tiền quyên ở Bắc-kỳ để giúp các thôn xã bị tản-phá.

Nga với Nhật

Báo *Temps* nói rằng Nhật-bản lại điều đình với chánh-phủ Tchita. Có lẽ hai chánh-phủ sẽ điều-đình với nhau xong trước khi quân lính Nhật-bản rút về.

Cái vấn-đề Cận-đông

Hai chánh-phủ Anh, Pháp vẫn thương-thuyết với nhau về cái vấn-đề Cận-đông.

Báo *Temps* nói rằng việc nước Hy-lạp tuyển-bổ cho đất Smyrne được tự-trị là một việc trái với các điều khoản của Đồng-minh ấn-định về việc giảng hòa ngày 26 Mars, vậy việc ấy về đường luật pháp không có giá trị gì cả.

Bordeaux, ngày 5 Août 1922

Pháp đối với Đức

Các báo nói rằng trong bức thư nước Đức đáp lại nước Pháp, không có cam-đoan theo như lời chánh-phủ Đại-pháp yên-cầu về việc nộp hai triệu livres về khoản tiền bồi. Như vậy có lẽ đến ngày thứ bảy này, sẽ thi-hành các phương-sách trừng-trị kia khác.

Hội Vạn-quốc

Hội-đồng coi về việc liệt quốc đồng tâm hiệp lực trong trường trí-thức có cử một hội-đồng do M. Bergson chủ trương để kê cứu việc soạn một quyển biên chép các sách về cửa liệt-quốc và việc tổ chức một kho lưu trữ các sách về cửa liệt-quốc. Chánh-phủ Đại-pháp ưng nhượng tháp Vincennes cho hội Vạn-quốc để tổ-chức một thư-viện liệt-quốc.

Việc dựng một nhà thờ đạo Hồi ở Paris

Cuối tháng Août thì sẽ khởi công làm một nhà thờ đạo Hồi ở Paris. Quan Thống-sứ Lyautey sẽ làm lễ khởi công.

Cuộc hội-nghị của Đồng-minh

Cuộc hội nghị của các quan thượng-thư Đồng-minh để bàn về cái vấn-đề bồi thường sẽ hội-nghị ở Downing Street. Quan Lloyd George chủ-tọa. Năm nước Anh, Pháp, Ý, Bỉ, Nhật đều có đại biểu đến dự nghị.

Thị giá quốc-trái : 3% 58.70. — 4 % 1918 63. — 5 % 1915-1916, 76.15. — 5 % 1920 90 10. — 6 % 1920 91,10.

Bordeaux, ngày 6 Août 1922

Anh với Pháp

Thành *Blackburn* nước Anh đã gửi cho thành *Péronne* là con nuôi của thành *Blackburn* một số tiền 900000 quan để làm lại cái cầu trên sông Somme. Cái cầu ấy sẽ đặt tên là cầu Blackburn và cái phố Đông-nam sẽ gọi là phố Người Anh.

Pháp với Đức

Viên Đại-lý công-sứ nước Đức đã nộp quan Tổng-trưởng tòa Nội các Đại-pháp một bức thư phúc lại hai bức thư của chánh phủ Đại-pháp ngày 26 Juillet và ngày 1er Août. Trong bức thư ấy nói rằng các phương sách trừng trị nói trong hai bức thư ấy trái với luật-pháp. Trong bức thư ấy lại có nói về cái tình-thế quẫn-bách của nước Đức về đường kinh tế và về đường tài-chánh, giá tiền *mark* vẫn hạ cứ mãi được, nên cái tài lực của Đức kém đi, không nộp được số tiền đã định. Vậy chánh-phủ Đức xin chánh-phủ Pháp xét lại việc ấy v. v.

Theo như bức tối hậu thư của quan Poincaré gửi cho nước Đức trước kia, thì ngài đã hạ lệnh thi-hành năm phương-sách trừng-trị sau này :

1° Các sở tài-chánh ở Paris và ở Strasbourg bãi hoãn việc quyên nhận các trái-khoán của nước Đức.

2 Cấm không được đúng số tiền về việc thanh toán số tài-sản của Đức tại nước Pháp mà chi vào các khoản tiền bồi thường.

3 Hoãn việc báo cho nước Đức biết số tiền về việc thanh toán các tài sản nước Đức tại nước Pháp.

4 Không hoãn cho người Đức những động-sản của người Đức để lại ở Alsace và Lorraine.

5 Các phương-sách khác thi hành ở Alsace và Lorraine.

Hoàng-thượng tại Đại-pháp

Ngày 5 Août 1922

Quan Giám-quốc cùng Millerand phu-nhân có đặt tiệc tại Điện Rambouillet khoản-đãi Hoàng-thượng và Hoàng-thái-tử. Quan Khâm-sứ Pasquier có đến dự tiệc.

Hoàng-thượng sẽ đi thăm cuộc Đấu-xảo Marseille. Ngày 11 Août ngài sẽ xuống tàu.

Ngày 7 Août

Hoàng-thượng khởi hành ở Paris ngày hôm chủ-nhật. Ngài sẽ ngự coi cuộc đấu-xảo Marseille. Ngày 11 Août ngài sẽ ngự xuống tàu.

THẾ GIỚI TÂN VĂN

Loài thực-vật rất cổ trong thế-giới

Gần đây các nhà thực-vật học mới tìm vết tích những loài cây hóa ra than để ở trong chất đất phát hiện ra được một loài thực vật đặc biệt, gọi là lan lá thông (Psilophytales). Cứ như là một loài thực vật rất cổ trong các loài thực-vật ở mặt đất hiện bây giờ đã biết vậy.

Thứ cây ấy tự một nhà địa-chất học nước Anh là ông Dawson phát hiện ra trước tiên gọi tên là Psiphytoa. Sau có quan bác-sĩ Hoile lại tìm được chất cây hóa than ấy ở vào khoảng giữa nước Thụy-điển và nước Na-uy, thấy toàn thể chỉ có những cái bẹp nhỏ mà trên không lá cũng không rễ. Đến năm 1913, ở trong một cái hầm than trước về địa phận xứ Lê-cast-se tại phái hiện một cái chất cây hóa than cũng trong tự như thế, sau khi các nhà địa chất học là ông Kidston và ông Lang nghiên-cứu chia ra được làm ba thứ, gọi tên là Hornea, Rhynia và Asteroxylon ; hai thứ trên có rễ và lá ; thứ dưới không có rễ, là cũng không giống hẳn thứ cây này cũng với thứ cây ông Dawson phát hiện đều là loài thực vật rất cổ ; không những vì nó không có rễ mà đoán chắc được lại vừa nhận cái tài bảo-tử của nó cũng vào khác hẳn các loài cây bây giờ mà đoán chắc được là loài cây rất cổ vậy

Thuộc về loài thực-vật ấy, gần đây cũng còn thấy vài thứ hơi giống : một thứ gọi tên là Psilotum, sinh ở đất nhiệt-đới, không có rễ thực có rễ giả và lá cực nhỏ, một thứ gọi tên là Lmesipteris, sinh ở xứ Tân-tây-lan và Úc-châu, hình trạng cũng giống thứ trước, chỉ khác có rễ giả nó dài hơn mà lá thì càng nhỏ hơn nữa.

Có trái-phiếu vô danh bị mất, nên làm thế nào?

Trái-phiếu có hai thứ, một thứ vô-danh, một thứ hữu-danh. Thứ hữu-danh trong sổ nhà-nước có biên tên, giả thử mình đánh mất mà ai bắt được cũng không bán được nào. Trái-phiếu vô danh thì trong sổ nhà-nước không biên tên, nên đánh mất hay mất trộm cũng có điều nên ngại. Ngày 9 Juillet nhân có một bạn đọc báo hỏi về việc này, thì trong số báo hôm ấy bản-quán đã trả lời rằng có trái-phiếu vô danh đánh mất, hay mất trộm, thì phải nhờ tay thừa-phát lại (huissier) báo trình cùng quan Tổng-trưởng nha Tư-pháp để khỏng chỉ sự đoái mại những trái-phiếu đánh mất hay mất trộm ấy. Trái phiếu đánh mất, hay mất trộm có giấy báo trình như thế, thì được đăng số vào Quan-báo Đông-pháp trong hạn một năm để khỏng chỉ sự đoái-mại. Nay lại có ông viết thư tỏ ý muốn bản-quán dịch nguyên văn bản nghị định nói về việc ấy, vậy bản quán không ngại công kẻ cau mà dịch nguyên văn để các bạn đọc báo cùng xem.

Nguyên cái lệ lệ về việc khỏng chỉ sự đoái mại các trái-phiếu có danh ở bản thượng-quốc thì trong các bản luật ngày 15 Juin 1872, ngày 8 Février 1902 và ngày 22 Février 1912. đã ấn định rõ ràng, nên trong bản nghị-định ngày 8 Juillet 1922 quan Toàn-quyền có chăm chước các điều khoản trong các bản luật ấy để đem thi-hành ở Đông-pháp ta cho hợp cái tình thế riêng ở đây. Bản nghị-định ấy dịch nguyên văn như sau này :

B. Q.

Điều thứ 1. — Ở Đông-pháp thì giấy khỏng chỉ sự đoái-mại nói ở đoạn thứ 1 và đoạn thứ 2, về điều thứ 2 trong bản luật ngày 22 Février 1912 sẽ trình báo tại quan Tổng-trưởng nha Tư-pháp, tại chánh sảnh ngài ở Ramboui.

Trong tờ khỏng-chỉ ấy phải nói ưng tuyển-trạch trụ-sở ở Hanoi và có biên tắt cả các lời lẽ đã định trong điều thứ 2 về bản luật ngày 15 Juin 1872, mà sau bản-luật ngày 8 Février 1902 có hoãn cải lại nói về thể lệ các tờ khỏng-chỉ trình báo cho bội liên-hiệp của các viên cản-sự về việc bồi-đoái ở Paris. Trong tờ khỏng-chỉ ấy có biên các số trái-phiếu mình muốn xin công bố. Các số trái-phiếu ấy vừa biên ngoài viên chữ, vừa biên chữ mã.

Điều thứ 2. — Các số trái phiếu đánh mất, hay mất cắp sẽ được đăng vào Quan-báo Đông-pháp (Journal officiel de l'Indochine). Trong phần Quan-báo Đông-pháp đăng để đăng các tờ cáo-bạch về việc quản, sẽ có mở một mục riêng, đề-mục là : « Khỏng chỉ sự đoái mãi các trái-phiếu vô-danh ».

Điều thứ 3 — Quan Tổng-trưởng nha Tư pháp tiếp được giấy khỏng-chỉ đã nói trong điều-thứ 1 trên này, cùng lời yêu cầu biên trong tờ khỏng chỉ ấy, tại sẽ nạ lệnh đăng những số của các trái-phiếu đánh mất hoặc mất cắp trong các số Quan-báo xuất bản sau khi tờ khỏng-chỉ ấy bảo trình đến.

Các số ấy sẽ được đăng luôn trong một năm.

Điều thứ 4. — Các trái-phiếu bị khỏng-chỉ ấy sẽ đăng riêng từng thứ bạng. Những trái-phiếu cùng một bạng sẽ đăng liền tiếp nhau, số nhỏ ở trên, số lớn ở dưới, mà các số thì biên bằng chữ mã

Các nhà có trái phiếu đánh mất hay mất cắp, tự mình sẽ soát lấy xem các số trái-phiếu của mình có đăng báo không, và có lầm số nào chăng. Về việc ấy, chánh-phủ không chịu trách-nhiệm.

Điều thứ 5 — Những nhà có trái-phiếu đã trình Quan-báo mà muốn thôi không đăng nữa thì phải có giấy xin bãi việc khỏng-chỉ đi. Giấy xin bãi có ba lối như sau này, dùng lối nào cũng được :

1° Nhờ một viên quản-lý văn-khố (notaire) làm giấy xin bãi ;

2° Đem bản chính-văn tờ khỏng-chỉ việc đoái mãi nộp tại quan Tổng-trưởng nha Tư-pháp mà trong bản chính-văn ấy lại có biên cứng rằng xin bãi việc khỏng-chỉ đi. Những cuộc biên vào như thế lại phải để trình quan chánh tòa án việc hộ, hay là quan tòa thẩm-phán về tòa án hòa-giải thuộc về nơi người có giấy khỏng chỉ có trụ-sở xin chữ nhận thực mới được ;

3° Trình quan Tổng-trưởng một bản án nhất-định có quan-hệ về các trái-phiếu ấy.

Song khi đã có giấy khỏng-chỉ sự đoái-mãi về những số trái-phiếu mà sau chỉ muốn bãi sự khỏng-chỉ về mấy số mà thôi, thì chỉ đăng một giấy báo-cáo thường, không can thiệp đến việc tái-phát (1) cũng được, nhưng phải để trình quan Tổng-trưởng nha Tư-pháp, bản chính văn tờ giấy khỏng-chỉ, có biên mấy chữ rằng miễn ưng xin bãi sự khỏng-chỉ về mấy số trái-phiếu, đoạn mình lại được giữ lấy bản chính-văn ấy.

Điều thứ 6. — Tại bộ Tổng-trưởng nhà Tư-pnạp sẽ có một quyển sổ riêng để vào sổ những giấy khỏng-chỉ sự đoái-mãi, và ngày đăng báo việc khỏng-chỉ ấy lần thứ nhất, đăng đến ngày nào thì thôi, mà trong hạn một năm ấy hoặc có giấy xin bãi sự khỏng-chỉ về tất cả các trái-phiếu đã bảo trình, hay là về một vài trái-

(1) Hay giấy của Thẩm phát-lại (Huissier).

phiếu mệ thôi, cũng có biên vào đấy cả. Các giấy kháng-chỉ cũng là các giấy xin bãi việc kháng-chỉ cũng đính theo cả vào tuyên số ấy.

Điều thứ 7. — Người đã bảo trình giấy kháng-chỉ, hoặc là người trong tay có cầm cái trái-phiếu bị có giấy kháng-chỉ nay là những người được hưởng quyền-lợi của người có trái-phiếu ấy, có thể xin quan tổng-trưởng nha Tư-pháp một bản sao-lục, hay một bản trích-lục các giấy kháng-chỉ cùng là các giấy xin bãi việc kháng-chỉ về các trái-phiếu có quan hệ đến mình. Giấy sao lục hay giấy trích lục ấy phải cho người xin, không lấy tiền phí tổn, chỉ mất tiền tem mà thôi.

Điều thứ 8. — Việc đăng số các trái-phiếu vào Quan-bảo Đông-pháp không mất tiền, vậy cái biên-lai nói trong đoạn thứ hai điều thứ hai về bản-luật ngày 22 Février 1912, mà theo lệ bên Đại-pháp phải có một bản sao để dính vào giấy xin kháng-chỉ sự đoái mãi, thì ở Đông-pháp này giấy biên-lai ấy sẽ thế bằng một giấy nhận thực của quan tổng-trưởng nha Tư-pháp nhận thực rằng đã có giấy yêu cầu đăng vào Quan-báo những trái-phiếu hiện có bị kháng-chỉ. Khi người thừa-phát lại (Huissier) đưa giấy kháng chỉ nói trong đoạn 1 và đoạn 2, điều thứ 2 về bản-luật ngày 22 Février 1912, và trong điều thứ nhất bản nghị-định này đến nơi thì sẽ được giấy biên-lai ấy mà không mất tiền.

Điều thứ 9. — Quan phó Toàn-quyền Đông-pháp và quan Tổng-trưởng nha Tư-pháp sẽ chiếu nghị thi hành.

Bảo-tồn Khổng-học

Dịch sách Luận-ngữ

Loại thứ V

Nói về lễ-nhạc

(*Tiếp theo*)

144. Tử viết : Sự quản tiên lễ, nhân dĩ vi sẻm dã.

(Xem trong bộ Tử-thư chính-văn chữ nho quyển Thượng-luận về thiên Bát-dật tờ 7).

DỊCH NGHĨA — Đức Khổng-tử nói: Thờ vua mà hết lễ, người ta lại cho là siểm nịnh vậy.

145. Tử-Công dục khử Cốc-sóc chi ký-dương. Tử viết : Nhĩ ái ký dương, ngã ái ký lễ.

(Xem trong bộ Tử-thư chính-văn chữ nho quyển Thượng-luận về thiên Bát-dật tờ 7.)

DỊCH NGHĨA — Ông Tử-Công muốn bỏ con dê sống làm lễ Cốc-sóc (Lễ, vua chư-hầu chịu lệnh của thiên-tử ban cho, mỗi mồng một đầu tháng giết dê làm lễ chịu ngày sóc, gọi là Cốc-sóc : bấy giờ nước Lỗ đã không làm lễ ấy nữa, mà quan hữu-ti còn mỗi tháng cung một con dê, nên ông Tử-Công muốn bỏ). Đức Khổng-tử bảo rằng : Mi tiếc con dê mà ta tiếc lễ ấy ; để con dê thì lễ ấy vẫn còn, chẳng hơn bỏ con dê thì lễ cũ cái tên lễ ấy cũng mất mối ru ?

146. Tử ngữ Lỗ Thái-sư nhạc viết : Nhạc kỳ khả tri dã : Thủy tác, hấp như dã ; tung chi, thuần như dã, hiệu như dã, dịch như dã, dĩ thành.

(Xem trong bộ Tử-thư chính-văn chữ nho quyển Thượng-luận về thiên Bát-dật tờ 8).

DỊCH NGHĨA — Đức Khổng-tử nói chuyện nhạc với quan Thái-sư nước Lỗ rằng : Nhạc có thể biết được ; lúc mới khởi nhạc thì hợp đủ mọi tiếng ; đến lúc nhạc đại khởi, thì tiếng nọ hòa với tiếng kia, tiếng nào rõ ra tiếng ấy, tiếng nầy nối liền với tiếng khác ; thế là thành một khúc nhạc vậy.

147. Tử vị Thiêu tán mỹ hĩ, hữu tận thiện dã. Vị Vũ tận mỹ hĩ, vị tận thiện dã.

(Xem trong bộ Tử-thư chính-văn chữ nho quyển Thượng-luận về thiên Bát-dật tờ 8).

DỊCH NGHĨA Đức Khổng-tử nói: Nhạc là cái ánh để tượng công đức một đời vua. Vua Thuấn, vua Vũ trị-công đều thịnh mà thành-đức có hơn kém nhau ; cho nên nhạc Thiều của vua Thuấn đã hết tốt rồi lại hết lành nữa, mà nhạc Vũ của vua Vũ hết tốt rồi nhưng chưa được hết lành vậy.

148. Tử viết : Năng dĩ lễ nhượng vi quốc hồ hà hữu ; bất năng dĩ lễ nhượng vi quốc, như lễ hà.

(Xem trong bộ Tử-thư chính-văn chữ nho quyển Thượng-luận về thiên Lý-nhân tờ 9.)

DỊCH NGHĨA Đức Khổng tử dạy rằng : Hay lấy lễ nhượng mà trị nước thì nước trị có khó gì ; nếu không hay lấy lễ-nhượng trị nước thì dùng gì được lễ.

149. Tử tại Tề văn Thiều, tam nguyệt bất tri nhục vị, viết : Bất đồ vi nhạc chi chí ư tư dã.

(Xem trong bộ Tử-thư chính-văn chữ nho quyển Thượng-luận về thiên Thuật-nhi tờ 18.)

DỊCH NGHĨA — Đức Khổng-tử ở nước Tề,nghe nhạc Thiều trong bung vui về nhạc, suốt ba tháng trời ăn không biết mùi thịt. Khen rằng : Không ngờ vua Thuấn làm nhạc hay đến như thế.

150. Trần Tư-bại vấn Chiêu-công trí lễ hồ ? Khổng-tử viết : Tri lễ. Khổng-tử thoái, ấp Vu-mã-Kỳ nhi tiến chi viết : Ngô văn quân-tử bất đảng : quân-tử diệc đảng hồ ? Quân thú ư Ngô vi đồng tính, vị chi Ngô Mạnh-tử. Quân nhi tri lễ, thục bất tri lễ. Vu-mã-Kỳ dĩ cáo. Tử viết : Khâu đã hạnh ; cẩu hữu quá, nhân tất tri chi.

(Xem trong bộ Tử-thư chính-văn chữ nho quyển Thượng-luận về thiên Thuật-nhi tờ 19).

DỊCH NGHĨA Quan Tư-bại nước Trần nói đức Khổng-tử rằng : Vua Chiêu-công nước Lỗ là người biết lễ không ? Đức Khổng-tử đáp rằng : Vua ta biết lễ. Ngài lui khỏi, Quan Tư-bại vái ông Vu-mã-Kỳ (học-trò đức Khổng-tử) mà hỏi rằng : Ta nghe người quân-tử không có tư-đảng với ai ; nay người quân-tử cũng có tư-đảng hay sao ? Vua Chiêu-công lấy con gái ở nước Ngô là người cùng họ, gọi tranh tên là Manh-tử (nước Ngô với nước Lỗ đều họ Cơ) nước Ngô ; nếu vua như thế mà bảo là người biết lễ, thì còn ai là người không biết lễ. Ông Vu-mã-Kỳ thuật chuyện lại với ngài. Ngài nói : Khâu nầy may quá, nếu có điều gì lỗi thì người ta hẳn biết ngay. (Vua Chiêu-công vẫn là người không biết lễ ; đức Khổng-tử không nỡ nói xấu vua mà đành nhận lỗi mình.)

(*Còn nữa*) D. B. T.

NHÀN ĐÀM

Ốm bệnh gì ?

Ông kia vớ dâu được một cô nhân-ngãi, mê man quá độ, sau có bẻ ẻi, ông cứ mặt vỗ mày gẩy.

Anh em đến thăm và bảo ông rằng :

— Người ta không từ-tế với mình thì thôi, tội gì mà tương-tư cho khổ xác !

— Nào có phải là tương-tư !

— Thế thì tại làm-sao mà hốc hác người đi như thế ?

— Tôi ốm.

Hỏi :

— Ốm bệnh gì ?

Ông nín lặng và có ý thẹn.

Sơn-Phong

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 6 Août này, giá bạc ở kho Nhà nước định là 6 f. 80.

Hội-đồng chính-phủ. — Hội-đồng chính-phủ Đông-pháp kỳ thường trực sẽ họp tại Saigon ngày thứ tư 9 Août, có quan quyền Toàn-quyền làm chủ tọa.

Hội-đồng Chính-phủ với Đông-pháp Nghị-hội. — Cứ như báo *Courrier d'Haiphong* thì Hội-đồng chính-phủ vẫn giữ lại, nhưng các quan có chân Hội-đồng sẽ đổi lại cả. Sau nầy Hội-đồng ấy chỉ có các quan chức mà thôi,là các quan tổng trưởng các sở Đông-pháp và quan chánh văn-phòng quan Toàn-quyền,chứ các quan thổ-biển các xứ đại-biểu nhân-dân và các hội cũng không dự nữa. Nhưng điều ấy chưa lấy gì làm bằng chắc.

Cái chức-trách của Hội-đồng chính phủ thì không đổi gì cho lắm, có lẽ lại rộng hơn trước.

Bên cạnh Hội-đồng chính-phủ sẽ đặt ra một thượng Hội đồng đặt tên là « Hội-nghị Đông-pháp. (Congrès de l'Union Indochinoise) tức là một Hội-đồng tư-vấn Đông-pháp để nói độ trước.

Hội nghị ấy vừa có đại-biểu Pháp vừa có đại-biểu bản xứ.

Các đại biểu Pháp thì có :

1· Ông Hội-trưởng Hội-đồng quản hạt Nam-kỳ và hai ông hội-viên do hội đồng ấy công cử

2· Các ông hội-trưởng phòng Thương-mại Canh-nông và một ông hội-viên do các hội-đồng ấy công cử.

3· Quan xã trưởng Saigon và hai ông hội-viên ở Saigon Hanoi và Haiphong do các Hội-đồng ấy công cử.

4· Một ông hội-viên hội-đồng ấy viên ở Paompen và Tourane do các ông ấy-viên Pháp công cử.

Các đại-biểu bản xứ thì có :

1· Bốn ông đại-biểu Nam-kỳ do một Hội-đồng riêng công cử. Hội-đồng riêng ấy lại có các ông hội-viên Hội-đồng quản hạt, Hội đồng thương-mại canh-nông Nam-kỳ và các Hội-đồng thành-phố Saigon và Chợ-lớn.

2· Bốn ông đại-biểu Hội-đồng Tư-vấn Trung-kỳ ;

3· Bốn ông đại-biểu Hội đồng Tư-vấn Bắc-kỳ ;

4· Bốn ông đại-biểu Hội đồng Tư-vấn Cao-miên đều do các Hội-đồng ấy công cử.

5· Hai ông đại-biểu Ai-lao do quan Khâm-sứ Ai lao bổ mà một ông thì do vua Luang Prabang tuyển cử.

Bước đàn. — Bản quán nhắc lại rằng tối hôm nay có bước đàn. Đi qua những đường nào thì bản báo đã đăng trong số ngày thứ sáu trước rồi.

Việc hỏa-tai ở chợ Đuổi. — Số tiền của các nhà tư-thiện đã gửi đến :

Số thứ hai mươi hai :

MM. Cáp nhà tư-thiện ở Tourane (do M. Trần-như-Bích, thư-ký lục tòa Đốc-lý Tourane chuyển cho bản-quán. Xin xem mục thời-sự về việc Tourane)..... 51 p 50

M. Lê-xuân-Kỳ,
Tri-chân Lang-Chanh
ở Thanh-hóa..... 3 00

Cộng là..... 54 p.50

Số tiền đã nhận từ trước.. 1.036 p 17

Tổng-cộng ... 1 090 p.67

Quan cai-trị Garnier tạ thế. — Quan cai-trị Garnier (Salvy-Joseph-Léon-Marie, Paul) chánh tòa nhất phủ Thống-sứ tạ thế đêm thứ sáu vừa rồi tại tư thất ngài ở hàng Bông. Chiều hôm ấy ngài còn đi nhà giấy như thường, thấy trong mình yếu thì về ngay. Sáng hôm qua đã cất đám ngài vào nghĩa-địa Tây. Các quí-quan đi đưa đám ngài đông lắm, các quan cai-trị các tỉnh về đưa cũng nh iều.

Bản-quán có lời chia buồn với phủ Thống-sứ và ngạch các quan cai trị.

Công thải Đông-Pháp. Đã có nghị định quan Thống-sứ Bắc-kỳ thưởng cho ông Đỗ-Thận, trí-huyện hàm chủ nhiệm báo *Khai-hóa* được đặc cách thăng Hàn lâm viện thị giảng (5,2), vì đã có công bộ động về cuộc công thải Đông-pháp năm 1923.

Bản quán có lời mừng ông Đỗ-Thận được thăng thưởng thật là đích đáng.

Thi thư-ký vào sở Tài-chính. — Đến ngày 11 Septembre 1922 hồi 8 giờ sáng sẽ mở kỳ thi tuyển lấy năm người làm thư ký tập sự (secrétaires stagiaires) vào ngạch Tài chính Đông-pháp.

Những người tình nguyện ứng thi phải từ 18 tuổi đến 25 là cùng, trừ ra đã tòng sự Nhà-nước rồi thì không kể, đã cho có đã thôi hạn đến năm 55 tuổi được về hưu. Lại phải có bằng Thành-chung, Pháp-Việt hay là bằng tiểu học Cao đẳng tây (Brevet de l'Enseignement primaire supérieur). Đơn xin phải làm bằng tin chỉ và phải đính những giấy sau nầy :

1 Giấy căn cước ;

2. Giấy tờ án nhận thực rằng không can án hay là một tờ giấy chứng-chỉ về kiểu-hạnh cũng được ;

3 Một tờ giấy của thầy thuốc nhận thực có đủ sức tự ; cái kiểu làm thế nào thì sở Tài-chính sẽ giao riêng cho từng người một.

Các giấy kể trên đó phải gửi đến quan Chánh sở Tài-chính (Directeur des Finances), hạn đến ngày 28 Août là cùng.

Cái chương-trình thi đã đăng ở quan-báo năm 1919 trang 2320. Ai muốn đến hỏi xem lại sở Tài-chính cũng được

Về tàu. — Ng-thị-Dan và một đứa con trai lên 5 tuổi vì nghèo nàn thì nay được cấp hai vé tàu thủy đi về Tourane.

Tòa án Trừng-trị. — Sáng hôm nay, tòa án Trừng-trị xử những việc sau nầy :

Ăn trộm. — Tên Lê-xuân-Hòa là bồi cũ của một người Tây ; một hôm lẻn cửa vào ăn trộm của chủ. Sau khi thấy động, người Tây liền đi lục soát các nơi thì tìm ra được anh bồi tử tế ấy đã mở được hai cái ngăn kéo rất toang ra. Bồi lại tên ấy thú nhận mọi lẽ và nói rằng cái thìa khóa mở ngăn kéo là do nó đã nắm từ trước, khi còn đang làm bồi. Tòa phạt tên Lê-xuân-Hoè 1 năm tù.

Làng mạ tổ tiên. — Mme Hai Ngọc kiện tên Phạm-chân-Thân về việc làng mạ tổ tiên. Tòa phạt tên Thân 6 ngày tù và 1 p.00 tiền đền danh giá cho Mme Hai Ngọc.

Da-đăng. — Tên Nguyễn-v-Phú đã bai lần can án về tội du-đăng, nay lại bị bắt về không có nghệ-nghiệp gì, du thủ, du thực. Tòa phạt tên Phú 4 tháng tù.

Bán rượu không có môn-bài — Tòa phạt tên Nguyễn-thị-Dẻ và Ng-thị-Tứ mỗi tên 200 quan tiền tây vì bán rượu không lĩnh môn-bài.

Ăn cắp khay vàng. — Tên Bùi-thị-Chi ăn cắp của một người đi cho một chiếc khay vàng rồi à tẻ chạy. Chẳng may bị phu-lít vồ được. Tòa phạt tên Bùi-thị-Chi 8 ngày tù.

Mua đồ của ăn cắp. — Tòa phạt tên Ng-thị-Xuân 3 tháng tù về tội mua đồ của ăn cắp. Ng-thị-Xuân vẫn là tay buôn gỗ, một hôm có người đất bán con chó ; chị ta thấy hỏi giá mua ngay chẳng suy xét sản nông ; nên chị mới bị mật-thám vồ được, sau mới rõ là con chó ấy của kẻ ăn cắp đem bán cho mình. Thế mới rõ tham thì thâm cắn nhau nói thật chẳng sai !

Tòa còn xét nhiều việc nữa, song toàn những việc du-đãng, ăn trộm ăn cắp tầm thường cả cũng là thuốc phiện, rượu lậu.

Ấu-trí-viện ở làng Phương-trung. — Trưa hôm qua, quan ba Monet là chủ hội Việt-Nam Thanh-niên cùng với ông Bạch thái-Bưởi là chủ tàu, ông Lê-văn-Phúc chủ nhà in, ông Trần-văn-Quang, Bắc-kỳ ngân viên, có vào Hà-thành đón ông Trần-văn-Chương thăm Ấu-trí viện mới lập ở làng Phương-trung, là một làng rất lớn ở ấu Hà-đông. Cái Ấu-trí-viện này là của các thân-hào làng ấy theo ý kiến bay cải quan Thiếu Hà-đông mà lập ra, tiền phí-tổn do các ông chịu cả.

Ấu-trí-viện dựng chưa được bao lâu mà sự kết quả đã trông thấy bằn nhiều trước mắt. Các con trẻ lác mới đến gầy còm, chốc lở, đau mắt gớm ghê mà ngày nay coi đã khác hẳn rồi. Bởi vậy mà các nhà thưa nhau đem con đến, song Ấu-trí viện nay là nơi mới lập, chỉ nuôi được chừng 60 đứa trẻ mà thôi, cho nên không nhận hơn được.

Xe-hỏa trượt bánh. — Ngày thứ năm trước, một chuyến xe-hỏa chở hàng từ Gia-lâm lên Lao-kay, đến giữa quãng Thái-niên và Phố-mới thì 11 toa hàng và cái toa than bị trượt bánh ra ngoài đường sắt.

Thiệt hại cũng nhiều, nhưng may không can chi đến người. Vì người tài sẽ với người đốt thạo nhẩy ngay xuống kịp, không bị kẹp.

Ai tín. — Bản-quán được tin buồn rằng M. Nguyễn-Đức-Lân, giáo học trường Yên-phụ, tạ thế ngày hôm 6 Août tại nhà số 14 phố hàng Than, Hanoi, năm ngoài thọ 37 tuổi.

M. Lân là biểu-đệ M. Ph. B. Cẩm bản-quán try buồn.

M. Lân dạy học đã lâu năm, anh em đều quí yêu, học-sinh rất tôn kính. Sáng hôm chủ-nhật đã cất đám, thân bằng cố hữu và học-sinh lớn bé đi đưa đông lắm.

Nhân dịp buồn rầu này, bản-quán có lời chia buồn với quí quyến.

Bán một cái nhà tây lớn, có cả những đồ dùng, số 174 ở phố Bờ-sông. Ai muốn mua xin đến hỏi tại phố Đồ-hữu-Vị, số 15 bis, Hanoi.

3001

Tên án bình. — Đến ngày thứ năm 10 Août hồi 7 giờ sáng Tòa án bình sẽ họp để xét những việc sau nầy :

Tạ-khắc-Dực lính khố-đỏ phạm tội ăn cắp và hối lộ, Hoàng-v-Phương lính khố đỏ ăn cắp đồ binh. Hoàng-văn-Cương lính khố đỏ ăn cắp đồ binh.

Vì việc nữa là việc linh Tây phạm tội không vâng lời, vì tội nói phạm đến bề trên, vì tội đánh nhau vân vân.

Lời cảm ơn. — Chúng tôi có lời cảm ơn các quan, các cụ, các ông, các bà có lòng tốt phúng viếng và đi đưa đám thân-mẫu, nhạc-mẫu, tổ-mẫu chúng tôi là :

Cụ tú NGUYỄN-THỊ-BÉ

hưởng thọ 85 tuổi

mất ngày mồng tám tháng sáu ta, số nhà 10, phố hàng Bát-sứ. Đưa ngày mồng 10 tháng sáu ta làng Mỹ-đức (Khâm-thiên).

Chúng tôi tang-gia bối rối, có điều gì sơ suất xin miễn chấp cho.

Cô-ai-tử : Ng-văn-Ý
Nữ-tử : Nguyễn-thị-Tỉnh.
Tế tử : Nguyễn-mậu-Đàm,
Hôn-tử : Phạm-thị-Khôi.
Nội-tôn : Ng-hàng-Tác,
Ngoại-tôn : Ng-văn-Tuấn,
Đồng gia-quyến bái tạ.

Một giải thưởng văn. — Các bệ-làng văn muốn biết thể-lệ thế nào, xin xem ở trang thứ ba. Bản-quán đăng riêng ra một mục là để tiện các nhà đọc báo có thể cắt mà gởi cho các bạn làng văn được.

(*Xem trang thứ ba, cột thứ hai*).

Tin nước lên xuống

Trên sông Hồng-hà

	6 Août hồi 6 giờ	7 Août hồi 6 giờ
Lao-kay	79.51	79.61
Yên-bay	28 45	28.45
Việtri	13.11	12.93
Hanoi	9 00	8,77
Vạn-yên	7.90	»
Hòa-bình	5.96	6,40
Tuyên-quang	5.40	4.50
Phú-đoan	19.96	19.20
Phú Yên-bình	1.00	1.00

Trên sông Thái-bình

	6 Août hồi 6 giờ	7 Août hồi 6 giờ
Thái-nguyên	19.30	19.10
Lâm	3.40	3.25
Pai Lạng-thương	2.72	2.60
Đáp-cầu	2.88	2.74
Phả-lại	1.82	1.72

N° 81

TRUYỆN

MƯỜI NĂM VỀ SAU

(*Dix ans plus tard*)

tức là truyện

(Ba-la-gia-luân Tử-tước)

Soạn-giả : Alexandre Dumas
Dịch-giả : Nguyễn-Hải

... *Ba-ry* đi chậm vì tuổi đã cao, *Đạt-ta-nhan* đi chậm và có dáng đường bệ, như một ông *Đạt-ta-nhan* giàu chia ba một phần triện, nghĩa là không làm đáng bộ, nhưng cũng không có ý rụt rè. *Ba-ry* vừa thở vừa nói :

— À ! Quốc-công, chẳng hay Đức-ông có muốn vàng Thánh-chỉ hay chăng ?

Chàng niên thiếu hỏi có giọng lạnh lùng, vì muốn làm vui lòng cho công-chúa nên mới nguội ngoài đi đôi chút :

— Vâng chỉ làm sao, *Ba-ry* tôn-ông ?

— Thánh-thượng phiền Đức-ông giới-thiệu ông đây cho *An-ri-ét* công-chúa.

Quốc-công hỏi một cách rất hống-hách :

— Nhưng ông đây là ai đã chớ ?

Ta vốn biết *Đạt-ta-nhan*, là người dễ nói giận, nghe thấy cái giọng nói của *Bức-kinh-gam* quốc-công thì không được vừa lòng. *Đạt* nhìn quốc-công ngang mặt, dưới đôi lông mày cau lại, cặp mắt của *Đạt*-công bỗng lóa ra hai ánh sáng. Sau *Đạt-ta-nhan* lại cố gắng-gượng mà ung dung nói rằng :

Đạt-ta-nhan vũ-sĩ, bẩm Đức-ông.

— Cam lỗi với tôn-ông, nhưng cái tên ấy bất quá chỉ làm cho tôi biết được tên tôn-ông thôi ; Nghĩa là tôi không quen biết tôn-ông.

Đạt-ta nhan đáp :

— Tôi đây lại được may mắn hơn ngài, vì tôi đây tôi đã được cái hân-hạnh quen biết đến nhà ngài lắm lắm. vẻ nhất là Đức-ông *Bức-kinh-gam* quốc-công tôn-nghiêm.

Bức-kinh-gam rằng :

— Phụ-thân tôi ! Thưa ngài, giờ tôi nghe như đã nhớ ra . . . Ngài nói, là *Đạt-ta-nhan* vũ sĩ, phải chăng ?

Đạt-ta nhan nghiêng mình mà rằng :

— Chính là ngu-ha.

— Cam lỗi, chẳng hay tôn-ông có phải là một người *Pháp* đã có chút công riêng bi-mật với phụ-thân tôi đó chăng ?

— Bẩm quốc-công, tôi chính là một người *Pháp* ấy.

— Vậy xin tôn-ông cho phép tôi nói rằng tuy thuở sinh-tiền phụ-thân tôi không nghe nói đến tôn-ông thì đó cũng là một việc kỳ lắm vậy.

— Thưa ngài không, nhưng trong lúc lâm chung tôn nghiêm có nghe nói đến tôi. Chính tôi đã sai tên nội-giám của Lệnh-bà *An-na* Hoàng-hậu sang báo cho tôn-nghiêm biết sự nguy-cấp đến nơi, nhưng chẳng may tin ấy đến chậm quá.

Bức-kinh-gam nói :

— Dù không sao, thưa ngài ; giờ tôi đã biết rằng xưa tôn-ông muốn giúp cho cha, thì nay tôn-ông sang đó con báo-hộ cho. . .

Đạt-ta-nhan trả lời một cách rất tự nhiên :

— Trước hết, bẩm Đức-ông, tôi không phải cần đến ai che chở cho tôi cả. *Sắc-lê* độ nhị Hoàng-đệ bệ hạ, tôi đã được cái hân-hạnh giúp ngài một việc, tôi cần phải thưa với ngài rằng cả cuộc đời tôi đã bận vào những công việc đó, vậy Bệ-hạ muốn ban cho tôi được chút đặc-ân, nên mới muốn giới-thiệu tôi cho *An-ri-ét* công-chúa, để sau nầy, may ra tôi có làm được việc gì hữu-ích cho công-chúa chăng. Về Bệ-hạ biết rằng hiện lúc bây giờ ngài đang ở gần công-chúa, nên mới truyền cho *Ba-ry* dẫn tôi đến với ngài. Không còn có chuyện gì là bí-mật cả. Tôi không xin gì ngài hết thảy ; và nếu ngài không muốn giới-thiệu tôi cho Lệnh-bà, thì tôi lấy làm đau đớn mà thân ra bái yết Lệnh-bà vậy.

Bức-kinh-gam muốn được hơn lời, lại nói ;

— Nhưng, thưa ngài, ngài đã khéu ra một điều cần phải phân giải, ngài không lại nẫu chớ ?

Đạt-ta nhan đáp :

— Tôi không lại bao giờ cả, thưa ngài

— Ngài đã có chút việc bí mật riêng với phụ-thân tôi thì hẳn ngài biết rõ đầu đuôi ?

— Những việc ấy đã xa chừng ta quá đi rồi, vì thật bấy giờ chưa có ngài. Chỉ có chút trân châu bảo ngọc của tôn-nghiêm trao tay cho tôi mang về *Pháp*-quốc, tưởng không bỗ công gợi ra bấy nhiêu chuyện đã lâu ngày.

Bức-kinh-gam vội vàng đến gần *Đạt-ta-nhan*, giơ tay mà nói nhanh rằng :

— À ! Vậy ra ngài, phụ thân tôi xưa kia đã có công ủm tôi, ngài có mong nhờ chúng tôi chuyện gì nữa sau vậy.

— Mong, thưa ngài ! Quả sự ấy thì tôi đây làm được, vì suốt đời tôi đã mong nhiều.

Trong lúc ấy công-chúa đã nóng ruột không thấy người khách lạ đến, thì đã đứng dậy mà lại gần. *Bức-kinh gam* nói :

Vậy cho ngài cho công-chúa nữa sao ?

Rồi quay lại, cái dẫn trước mặt *An-ri-ét* công chúa mà thưa rằng :

— Bẩm lệnh-bà, Thánh-thượng ban cho tôi cái hân-hạnh được giới-thiệu cho lệnh-bà *Đạt-ta-nhan* vũ-sĩ đây.

Ba-ry nói thêm rằng :

— Để lệnh-bà có cần đến thì đã có một người phụ-trợ vững vàng và một người bạn chắc chắn.

An-ri-ét công-chúa mỉm cười với *Đạt-ta-nhan* mà nói với cái lễ-độ rằng :

— Người còn gì nói nữa chăng, *Ba-ry* ?

— Tên lệnh-bà, còn ; Thánh-thượng muốn rằng lệnh-bà ghi lấy lên về nhớ lấy cái của *Đạt-ta-nhan* vũ-sĩ đây, vì Thánh-thượng phán rằng nhờ có vũ-sĩ mà khỏi-phục lại được giang-sơn.

Bức-kinh-gam, công-chúa, và *Lô xích-tê* giương mắt nhìn nhau. *Đạt-ta-nhan* bối :

Đó lại là một câu chuyện bí-mật nhỏ nữa, chắc rằng tôi sẽ không đem khoe khoang với các con *Sắc-lê* Hoàng-đế Bệ hạ sau nầy, như tôi vừa nói với Đức-ông cầu chuyện trân châu báu ngọc vừa rồi đó.

Bức-kinh-gam thưa rằng :

— Tâu Lệnh bà, lần nầy là lần thứ hai vũ-sĩ đây khéu gợi cho trong trí tôi nhớ đến một việc khiến cho lòng tôi tỏ mở muốn hiến rõ ngọn con, dám xin Lệnh-bà cho phép tôi cùng vũ-sĩ được xin ra đối chút để tôi được hỏi vũ-sĩ chút việc riêng . .

Công chúa phán rằng :

— Được ông được tùy tiện. nhưng phải khá mau mau trả lại cho thiếp người bạn rất trung-thành với anh thiếp ấy.

Rồi công-chúa khoác lấy cánh tay *Lô xích-tê*, *Bức-kinh-gam* thì khoác tay *Đạt-ta-nhan* kéo đi mà hỏi rằng :

— Ô ! xin vũ-sĩ hãy kể cho tôi nghe hết, cả những chuyện trân châu bảo ngọc kỳ, mà bên nước *Anh cát-lợi* này không còn ai biết nữa, đến cả con người chủ trong truyện là tôi nầy cũng không được biết.

— Thưa ngài, chỉ có một người được quyền kể lại cái chuyện ấy : người kỳ là tôn-nghiêm tôn-nghiêm đã nghĩ không nói ra là hơn ; xin ngài cho phép tôi cũng được theo gương ấy.

(*Còn nữa*)

ĐỒNG-HỒ VỎ KÈN

HẢO HẠNG 5 NĂM

Máy chắc chắn lắm

Có sẵn bằng đủ thứ hạng

Giá . . . . . 5 $ 75

Bán ở hiệu :

A. PERROUD (Nhà xanh)

39, Phố Paul Bert. — HANOI

2009

HỠI KẺ PHẢI ĐAU

Này hỡi các người Nam-Việt phải đau ngực, phải ngộ lạnh, phải đau khí quản mà đã chữa thuốc không phải đường, hoặc là đã không chữa nhiều nữa cũng nay hỡi những người phải đau khí quản đã kinh niên, hoặc phải đau ở phổi ; nay hỡi các người phải chứng lao, nay tôi khuyên các người nên chớ nguy đi.

Bệnh đau phổi, trước đây tôi đã bảo là một bệnh ghê gớm, vì bệnh ấy là một bệnh truyền tử nhược tốn. Nghĩa là ai có bệnh ấy thì truyền cho con cái, truyền cho cả một đời người sau nay không sống được bao nhiêu và phần nhiều không sinh đẻ được.

Lắt tôi nói đây quan trọng thế nào các người có hiểu không ? Nếu có bệnh mà không chữa đi, thì trong sở năm, hoặc sáu năm nữa giống Nam-Việt tiêu diệt mất, vì người có bệnh lao thì sinh ra những con cái phần nhiều không sống được. Người có bệnh lao mà có thể sinh con để cái được, thì chỉ sinh con cái yếu ớt, gầy mòn hết.

Hỡi người Nam-Việt, nếu các người không muốn giống Nam-Việt bao mòn đi, nếu các người không muốn giống Nam-Việt tiêu diệt đi, thì chữa bệnh đi mới được.

Vậy tôi viết thư cho hiệu Bảo-chế MONTÈS số 54 *Paul Bert Hanoi* mà bảo mua một lọ BRONCHOSERUM giá là 9 hào. Sáng và chiều trước khi ăn cơm, lại uống một thìa xúp, sống một lọ, thì bệnh khỏe mạnh và hớt đau.

BRONCHOSERUM

Một lọ. . . 0$90

Rượu Tonique Tonkinois vừa bổ, vừa ngon

Giá một chai là . . . . 2$25

DẦU GAN CÁ TRU

Một lít. 12f.00

Độ từ 1$90 đến 2$00 (tùy theo giá bạc kho Nhà-nước lên xuống)

Thuốc chữa bệnh hen rất thần hiệu (SIROP N)

Một chai. . . . 1$60

Thuốc viên bổ huyết « Pilules Pinck »

Một lọ. 4f.45

Độ 0$70 đến 0$80

Sáu lọ. . . . . 24 f. 50

Độ 3$90 đến 4$00

Thuốc nước bổ huyết « LE PEPTO KOLA ROBIN »

Một lọ . . . . . 11 f. 50

Độ 1$70 đến 1$80

LE SIROP D'HÉMOGLOBINE BYLA

Thuốc (mau-bổ bổ huyết

Một lọ . . . . . 11 f. 40

Độ 1$80 đến 1$90

CACHETS ANTIGRIPPES

Trị bệnh sốt dịch : như bệnh grippe bệnh cúm, về mùa này thường hay hai người bắt là bệnh grippe, nhiều người phải chết trong vài ngày thì chết.

Ai có người phải bệnh ấy nên đến bản-hiệu mua 3 viên thuốc antigrippes. Thuốc này rất thần hiệu đã cứu vô số người ai cũng biết tiếng.

Giá bán một viên một hào

Cách dùng : cách 3 giờ đồng hồ uống một viên rồi uống nước rõ nóng, đắp chăn cho ra mồ hôi. Hễ càng ra được nhiều mồ hôi càng mau khỏi, nếu muốn cho chóng ra mồ hôi thì uống rõ nhiều nước nóng và ở người cho nóng đừng thì chỉ trong 24 giờ là khỏi.

Bào chế MONTÈS, 54, phố Paul-Bert, Hanoi

Danh-dự hội-tinh (Tiếp theo)

Hội-tinh bạc hạng nhì

MM. Bùi-trọng-Ngọ, ký rượu Quảng-yên ; Hà-v Nguyễn, cai kho nhà máy điện Hanoi ; Dương-quang-Liên, kế toán nhà in ; Trần-v-Lược, Trần-v-Tu, Trần-v-Nhượng, Bùi-v-Diên, Trần-văn-Nhan, Bùi-Dăng, Lê-Vinh, Lê-bá-Minh, làm tại nhà máy sợi Nam định ; Ng-đình-Thuận, thư-ký xe-lửa ; Ng-v-Luận dit Nhân, sếp ga ; Chương-v-Chuyên, Phạm-văn-Ngan, Trần-v-Thu, Ng-v-Ái, làm tại ga xe-lửa ; Phạm-v-Dai, coi đường xe-lửa ; Ng-v-Thuận, bát-phâm Phan-thiết ; Ng-v-Đức, phó quản Thanh-hóa ; Ng-v Khánh, đội tuần-cảnh Tourane ; Lê-Thịnh, chánh loong-toong Tourane ; Ng-v-Ký, lý-trưởng Quảng trị ; Ng-bá-Chiêu, bát-phâm Quảng-ngãi ; Võ-v-Can, chánh-đội Quảng-bình ; Trần-duy-Ban, chánh-đội Huế ; Ng-hữu-Giêng, thư-ký Trung-ký ; Hồ-ngọc-Lục, lại mục Phan-thiết ; Lê-Mai, lý-trưởng Quảng-nam ; Trần-đình-Nghi, ký-lục ; Ng văn-Nam, cai lục-lộ Thanh-hóa ; Dương-hữu Khánh, chánh đội Quảng-ngãi ; Lương-văn-Tâm thân-hào Ba lạt ; Ng-hữu-Tảo, thơ lại Huế ; Ng-v-Công dit Tư Cung, cai lục-lộ Thanh-hóa ; Phạm-văn-Đan, chánh-tổng Thanh-hóa ; Lê-Mẫn, phó tổng Huế ; Trần-v-Tiến thông-phán Thanh-hóa ; Thiệng Mọi, lý trưởng Phan-thiết ; Ng-v Cảnh thư-ký lục-lộ ; Ng-Nhẫ, chánh-tổng Quảng nam ; Hoỳnh-v-Phú thừa Chương, làm công với M. Mare ; Lê-văn-Liễn đội khố xanh ; Trần Hinh, thợ may cho hiệu Paci Lạp ở Huế ; Ung-Chi, thư-ký lục-lộ ; Riêm-Mọi, lý-trưởng Phan-thiết ; Đào-hữu-Tửu, đội khố xanh ; Ng-xuân-Thuyết, giáo-học ; Trần-v-Hương, Nguyễn-đức-Thanh, thư-ký tòa sứ ; Tôn-thất-Lợi, phó-quản Quảng-nam ; Ng-văn-Bát, bát-phâm Quảng-ngãi ; Ng-v Chí, đội khám-xách ; Ng-v-Mi, cu li thắp đèn trại khố đỏ ; Ng văn-Bảng, tài-xế số Y-chính ;

Lời cảm ơn. — Chúng tôi có lời cảm tạ các cụ, các ông, các bà đã tỏ tình thân-ái gửi giấy chia buồn, cho đồ phúng và đi đưa đám ngôi nhân bản mẫu chúng tôi là :

Bà LÊ ĐÌNH-KHOA

tạ thế tại Hanoi, cất đám ngày 5 Août này.

Quan-phụ : M. Lê-đình-Khoa
Ái-tử : M. Lê-đình-Tuu
Mẹ : Lê thị-Sơn
Mẹ vợ : Lê thị-Đoái

Đồng gia-quyến đẳng đồng bái tạ.

Ngạch Thú-y. — M. Lê-thanh Gia thú đậu tá (aide vaccinateur) hạng năm nay đổi vào đạo Thú-y thứ nhất ở Hanoi.

M. Ng-văn-Uyên thú đậu-tá đổi vào đạo thứ-y và tạm ở tại Hanoi.

M. Trần văn-Uông thú đậu tá lớp sự (aide vaccinateur stagiaire) đổi vào đạo thứ 11 ở Sơn-tây.

QUẢNG-TẾ

Số 8, phố hàng Bè (Cau-khô), Hanoi

Có bán nhiều thứ thuốc chữa các bệnh, lại vừa mới chế được thứ thuốc bột chữa bệnh Hôi Nách, dù ai mới phải hay phải đã lâu, cũng chỉ sơn trong một hộp thuốc là khỏi hẳn.

Mỗi hộp, giá là. . . . **1$00**

Gửi đi các tỉnh. . . . **1 30**

(lối Contre remboursement).

Ai muốn mua, nên cứ lại tận nơi hoặc viết thơ về tận hiệu mà mua, mới tránh khỏi được sự giả giối.

2029

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

號八廿牌門街洲行內 京東

Chúng tôi có lời kính trình các qui-khách biết rằng hiệu chúng tôi mới có một bọn hàng rất tốt như : ngọc-thạch, hổ-phách, mặt bục cùng nhẫn, đồ bạc, đồng hồ treo, đồng hồ quả-quít, v. v. ở Hong-kong sang.

Marque déposée

Các qui-khách cố lòng chiếu cố, xin mau di-ngọc tới bản-hiệu, kẻo mất một dịp đặc biệt, mà đã mua cho ít nhiều mặc lòng, nhất luật đối đãi, tình giá thật rẻ.

Cũng một kỳ tàu này, chúng tôi lại mới thêm được vài tay thợ kim-hoàn nhất khéo ở bên Tàu sang nữa, tự đó bạc cho chỉ độ vàng, kiểu cũ, kiểu mới, lối Tây, lối Tàu, bọ đều làm được cả.

Các qui-khách có lòng đặt hàng cho bản-hiệu, thì chúng tôi lại xin hết sức làm cho các qui-khách mãn-ý mới nghe.

2032

VIỆC BẮC-KỲ

BẮC-NINH

Một việc đáng khen. — Mấy hôm trước, ông Xuân phó quản Sen-đầm kiếm chức thông ngôn có tự tập những các bạn đồng chí về việc làm phúc đứng lên xin phép hát tuồng 3 đêm để lấy tiền giúp cho những nhà bị hỏa tai ở chợ Đuổi, không những ông đứng lên khởi xướng cổ động về việc hát làm phúc, ông lại tạm ứng ra ít nhiều trước, để chi phí về việc hát, thực là một việc đáng khen vậy.

HAIPHONG

LỜI CÁO PHÓ

Chúng tôi lấy làm buồn rầu có lời cáo phó để các cụ, các ông, các bà thân-thuộc biết rằng phu-quân thân-phụ và tổ phụ chúng tôi là

M. VŨ-ĐÌNH-HAI

thọ 66 tuổi, tạ thế ngày 6 Août tức là ngày 14 tháng sáu ta tại làng An thái, huyện Hoàn-long, tỉnh Hà-đông.

Chỉ kỳ ngày 8 Août tức là ngày 16 ta cất đám hồi 11 giờ sáng, an táng tại Tứ-liêm địa phận.

Vị-vong-nhân : Nguyễn-thị-Hai
Cô-tử : Vũ-đình-Dương
Vũ-đình-Chiệt
Vũ-đình-Huy tức Nam-Tân
Vũ đình Chi tức Sáu
Nữ-tử : Vũ thị-Hinh
Tế-tử : Võ-Huy
Đích-tôn : Vũ-đình-Tuyết
Chúng-tôn : Vũ-đình-Vân, Hải,
Nội-tôn : Vũ-thị Lộ, Sâm, Yến, Sit
Ngoại-tôn : Võ-Oanh, thị Ninh, thị Nhỡ
Nam-Tân quyến-đẳng khắp cáo.

ĐỒ-SƠN

Mandat của ai ? — Bản quán có tiếp được một cái mandat số 254.404 giá tiền ba đồng (3 p.) ở Đồ-sơn gửi lên, không biết rằng là của ai, vậy xin ông nào có mandat ấy lên coi cho bản quán được biết qui tính phương-danh.

NAM-ĐỊNH

Một tấn bi kịch. — Hồi quá một giờ chiều hôm chủ nhật 5 Août, ở phố cạo Năng-tĩnh có xảy ra sự rất thương tâm là hai vợ chồng nhà tên phụ xe kia cùng nằm trong võng mâu mà chết một cách rất thảm hại.

Hỏi người gần đấy thời có kẻ nói rằng không rõ đầu đuôi làm sao mà tên phụ xe ấy lấy dao bầu giết chết vợ rồi trước, rồi tự mình tại gia nó sau.

Sở Cảnh-sát đã đến xét về việc này, còn hai cái tử thi thời cho đưa cả ra nhà thương.

LỤC-NAM

Mandat của ai ? — Bản-quán lại tiếp được cái ngân phiếu (mandat) số 102693 bạc là 10 p. 00 mà không có thư, mà cũng không đề tên ai gửi cả. Cái ngân phiếu ấy mua ngày 2 Août 1922 tại nhà Bưu-chính ở Lục-nam.

Đã nhiều lần bản-quán kính cáo trên báo chương rằng : xin các ngài có gửi thơ hoặc mandat thì xin các ngài gửi theo cái bande quấn báo, hoặc để qui tính phương danh rõ ràng và ấn dùng ký thảo.

Vậy xin ngài nào có cái ngân phiếu ấy gửi về mua báo hoặc mua các thứ truyện, viết thư về ngay cho bản quán.

HẢI-DƯƠNG

Cuộc hát giúp các nhà bị hỏa-tai ở Hanoi. — Số tiền thu được trong cuộc hát giúp các nhà bị hỏa-tai ở chợ Đuổi được là 342 đồng, trừ các khoản chi phí hết 92 đồng, vậy còn lại là 250 đồng.

THÁI-BÌNH

Phu xe nhộn nhiệu. — Ít lâu nay, cái lệ phu-xe những nhiều hành khách một ngày một quá. Bây giờ chúng chia nhau từng phố mà đón khách, các xe khác không được kéo tranh. Ai không biết để thuê xe chúng mó rồi, thấy xe khác đi qua mà thuê thì chúng xâm nhau lại sinh ẩy đánh người thuê xe và cả cái xe mới đến nữa, làm như thế là để chúng chẹt hành khách giá rất đắt. Như chiều hôm 3 Août một người thuê xe về làng Luật-trung, chúng đòi đắt quá, gọi thuê xe khác, thấy thế, chúng tụm vào đánh người ấy phải mấy vết thương. Sau có lính cảnh-sát đến bắt cả đôi bên về sở Cẩm, mỗi bên phải phạt 3 hào vì đánh nhau ở đường. Sở Cẩm không xé được bên nào trái phải, vì người lính đi bắt hai bên về không trình rõ đầu đuôi. Cũng vì đánh hành-khách phải phạt có 3 hào, nên sáng hôm sau phu-xe lại tụm nhau đánh một người ở trước nhà-thương vì đang thuê xe chúng lại thuê xe khác làm ăn ế cả phố lên, thấy 4, 5 đứa tụm vào đánh người thuê xe. M. Hoàng-Hiền là chủ hiệu ảnh, chạy ra can chúng mới thôi. Ở giữa thành-phố mà quân phu xe còn hoành hành như thế này, không trách ra đường xa quãng vắng đón bắt con gái thường hay bị chúng bóc lột. Ước ao rằng các quan có trách nhiệm về việc tuần-phòng nên lưu tâm trừng trị những quân phu-xe bạo ngược ấy đi. kẻo để chúng như thế sợ có ngày quan hộ đến tính mệnh người ta, vì khi đánh thì 4 5 đứa tụm vào đánh. lỡ quá tay vào chỗ phạm thì oan-gia.

Một người hành-khách lại cáo

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Ai ơi nghỉ lại kẻo mà. — Ai chẳng biết rằng việc Nghĩa-trang của các viên tổng sự các tòa các sở và thân bảo trong hàng phố, lập lên là việc rất có ích chung, cho nên trong như mười người mình thì đến chín người khi thấy ẩy đều sẵn lòng giúp, kẻ thì giúp của, người thì giúp công, nhiều người bỏ cả việc nhà mà đi lo làm việc hội một cách rất sốt sắng, đến như các qui-quan thấy người mình lập lên được việc hội việc đại công ích như vậy cũng đều vui lòng mà cho tiền một cách rất thành thực ; nhờ được những tấm lòng qui hóa ấy, nên mấy hôm nay hội có đến mấy tối hát thường được các ngài đến chứng kiến cho, nên mới được cái kết quả rực rỡ như vậy.

Càng thấy những cái gương qui hóa ấy bao nhiêu thì ta lại lấy làm lạ bấy nhiêu về cách cư-xử của bọn Hoa kiều trú ngụ ở tỉnh ta kể hàng ngàn người, thế mà trong bốn tối hát làm phúc như vậy duy chỉ có hai người Hoa-kiều gái đến bỏ con và hai người Hoa-kiều gái đến mua vé vào xem mà thôi.

Xem như vậy thì đủ biết lòng từ thiện và lòng từ tế của họ, đối với người Việt-Nam mình vậy !!

Nhân đây có nghe thấy họ cũng sắp thuê con hát thường tàu ở ngoài Bắc đem vào mà hát để lấy lãi mà dùng thêm vào việc nghĩa-trang của họ cũng để dựng thành được ít lâu nay. Bởi vậy nên tại đây gọi là vài hàng vẫn tắt nỗ cùng bà con tả biết trước để bà con mình lưu tâm lấy cách cư xử của họ đối đãi với mình làm vậy đó, kẻo nhiều người, không xét đến sự đó, lại rủ nhau đi hát lẫn lẫn, lại kéo nhau từng lũ từng lượt mà đi xem, để cho họ đề được tiền mà lại chế mình rằng đại rằng ngu.

Ai ơi nghỉ lại kẻo mà !

TOURANE

Cuộc quyên giúp xóm Chợ Đuổi (Hanoi) bị hỏa tai. — Tôi được tin xóm Chợ Đuổi thuộc thành-phố Hanoi bị hỏa-tai, có viết ít hàng gửi đến các bạn đồng châu làm việc tại các công-thự và tư-sở ở bản tỉnh để quyên, ông ít ông nhiều, lấy một món tiền nào-nhỏ gửi về giúp người đồng-quận gặp cơn lửa tắt tro vai. Để tỏ chút tình người ở chốn tha-hương vẫn chia vui, chia buồn cùng người ở nơi tổ-tức. Nay tôi quyên được 51$50 số tiền này và số phương-danh các nhà từ-thiện, tôi đã gửi về cậy nhờ *Trang Bắc* Qui-báo Chủ-nhân lo-liệu cho là được dự một phần công-cơn trong việc trợ-ấp ấy. Số tiền này là của bạn đồng-châu tạ quyên cả, nguyên chỉ có một số 6p.00 là của

(Xem trang thứ tư).

PHÒNG - THĂM - BỆNH

của QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thường thụ đệ nhất đẳng Bảo-đảm bội-tinh.

Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said Ai-cập Hoả

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 12, GẦN BẾN : giờ 3 đồng một lần

5018.

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà làm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhớ rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès cổ đông-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

HOÁN-VĂN

Vẽ tranh, vẽ kiểu và vẽ truyền thần

73, Phố hàng Bông, Hanoi

MỚI VỀ XONG MẤY THỨ TRANH TAM-QUỐC RẤT ĐẸP

Mới có các thứ giá-gương mặt đá và giá gương vẽ sơn vào kính lồi mới.

Bản hiệu có vẽ được nhiều thứ tranh thấy mọc và thuốc theo lối mới, trông rất đẹp và rất nhã, ông bà nào hoặc hiệu nào ở các tỉnh xa muốn mua buôn xin viết thư về, bản-hiệu sẽ tính giá bán buôn.

Nay kính
Hoán-Văn hiệu
Vẽ phố bán Hàng Bông, Hanoi

Phần thưởng !

Nhiều ngài viết giấy hỏi bản hiệu rằng những cáo-bạch về việc phần thưởng thì nên cắt ra hay nên để cả tờ báo mà gửi đến.

Bản-hiệu cũng có đăng quảng-cáo ở các thứ báo khác, vì sự cắt ra thì lắm nỗi cáo-bạch về thường bị mất, nên thưa rằng tốt hơn là nên để cả tờ báo mà gửi đến.

Photo
THUY-KÝ
18, Rue de la Citadelle, Hanoi

Quan Bốc-tơ Bi-cơ-man

Y-khoa Tiến-sĩ

Chuyên trị về các thứ bệnh :

Hộ sinh, chứng bệnh đàn-bà, cùng con-gái, các chứng sài trẻ con. Bệnh đau mắt, bệnh giang-mai và bệnh ngoài da, cùng nhiều các thứ bệnh khác, dân nơi..

Phòng khám bệnh ở gần cuối phố Gia-long, số nhà 33. Bắt đầu từ 1 giờ đến 6 giờ chiều. Ống nói số 314.

2047

CÁC CUỘC ĐI XEM

禁 SÁN NHIÊN 祭

Tối thứ hai 4
THẠCH - SANH

Tối thứ ba :
THỔ - ĐỊA NUÔI CON

Sự tích rất lạ và lắm đoạn rất nẻo nuột.

CINÉMA PALACE

(Nhà chiếu-bóng lớn phố Paul-Bert)

Tuần lễ từ thứ tư 2 đến thứ ba 8 Août 1922

Ba buổi ban ngày thứ năm và chủ nhật chớp từ 5 giờ chiều, thứ bảy chớp 5 h. 30

CHƯƠNG-TRÌNH

THỜI-SỰ « ÉCLAIR »

Rất hay ! Rất lạ !

QUANG-MINH HOÀNG-HẬU

REINE LUMIÈRE

Thiên thứ bảy

Nghỉ

Hồi thứ tám

QUANG-MINH HOÀNG-HẬU

MỘT NGÀY BƯỚC VIỆC

Hài kịch rất hay !

Từ 1er Avril giờ đi

Ngày nào cũng có nhạc, chỉ trừ tối thứ hai và chiều thứ bảy

KỲ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin cáo ngài mua báo khi có việc gì viết thư đến bản-quán, thì chớ biết cứ tên là ở tỉnh gửi báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quitus ký, để cho người làm đi tìm kiếm. Kẻo cáo ngài thường hay ký tên vẫn tắt, hoặc thêm quá, không sao đọc được, thành ra nhiều thì bản-quán không biết ai mà trả lời.

BÁ CÁO VIỆC RIÊNG

Bản quán mở ra mục này, để đăng những lời tá cáo về việc riêng, giá đăng báo thì tùy việc, đã có tiền lệ. Phàm những việc cáo gì mục này có lợi ích, người ấy nhận trách nhiệm. chớ báo quán không biết thực hư thế nào cả.

ÍCH-HỮU THƯ-XÃ

Trong các nhật-trình Quốc-ngữ có đăng rằng ông Trần-Quang-Huy từ chức chủ-nhiệm bản xã mà ông Nghiêm-Vịnh lên thay, vậy xin kính trình để các ngài biết rằng : ông Nghiêm-Vịnh không có tư-cách chủ-nhiệm bản-xã. Vậy phàm các giấy má thư từ và các công-việc giao-thiệp với bản-xã thì xin các ngài cứ trực-tiếp với :

M. TRẦN-QUANG-HUY

Directeur de la Société

ÍCH-HỮU THƯ-XÃ et de la Revue HỮU-THANH

HANOI (Tonkin)

Giải thưởng văn về bài ca cho con trẻ ở Âu-trí-viên

Bản-quán tiếp được thư của cô Ngô-thị Quyên nói muốn nhờ các nhà văn-sĩ làm giúp một bài ca, để sau này dùng làm bài hát cho lũ trẻ trong khi chơi đùa ở Âu-trí viên. Bài nào hay nhất xin kính biếu hai cái khăn thêu, còn số chục bạc thì cô nhờ bản-quán mua hộ thứ đồ sứ gì cũng đáng giá ấy, kèo treo giải bằng chục bạc không được lịch-sự, vậy bản-quán định khi Hội-đồng điểm-duyệt xong, hễ bài nào quán-quán thì ngoài hai cái khăn thêu, sẽ tặng thêm một cái biển sơn sơn thiếp vàng, còn 4 chữ khắc trong biển ấy, thì ý Hội-đồng nghĩ.

Thể-lệ dự thi như sau này :

Đề mục : một bài ca « thương lục hạ hát » để dùng làm bài hát cho lũ trẻ trong khi chơi đùa ở Âu-trí-viên.

Các bài dự thi không được nói đến những vấn-đề quan-hệ về chính-trị và tôn-giáo.

Giải thưởng : hai cái khăn thêu và một cái biển 4 chữ sơn sơn thiếp vàng.

Kỳ hạn : hạn từ nay cho đến 31 Décembre này thì hết kỳ thu quyển.

Mỗi ông chỉ được việc học phách thì xin nhất luật dùng giấy tây trắng mà để người tả, trang trên để tên và chỗ ở, trang dưới viết bài thì, mà ở dưới bài xin đừng ký tên. Những bài dự thi xin bỏ riêng vào một cái phong-bì gián kín, ngoài nhớ đề cho hai chữ « Văn thi » thực rõ to) khi tiếp được, bản-quán sẽ đề riêng ra một chỗ, đợi khi hết hạn, bầy giờ mới bóc. Ngài nào dự thi, xin cứ ghi cho bản-quán.

po Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67–74) trăng huynh Chiêu Đăng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Ông Kim-Xen, đại thương Trung-Hoa ở Faifoo cậy tôi gởi về giúp các nhà bị nạn. Ông Kim-Xen vốn có lòng bác-ái, từ-tâm, quả phúc nào cũng có ông dự phần lắm lắm.

Nay phá-khuyển đã thành, tôi xin cảm ơn các quí vị đồng-chân ta ở bản tỉnh đã vui lòng mà hiểu đồng tình cùng tôi để làm một việc nên làm.

Nay kính :

TRẦN-NHƯ-BÍCH

tòa Đốc-lý Tourane.

MM. Ng đình Phúc, thông - ngôn tòa Đốc-lý, 0p 50 ; Tô - đình - Huy, thông-phán tòa Án, 2p.00 ; Đặng-trần-Anh, Thái-y bệnh-viện, 5p.00 ; Trần-v-Đạm, tham-tá Lâm - chính 3p.00 ; Ngô - như - Bảo, Taj - giảng Thương-chính, 1p.00 ; Đỗ-đình-Qui, phán-sự Thương-chính 1p 00 ; Ngô-Thắng, phán-sự Thương chính 0p.50 ; Võ v-Tâm, Thị-độc Bưu-chính 2p.00 ; Đỗ-huy-Quỳnh, Hán-tâm Bưu-chính 1p.00 ; Đặng-đình-Hòe, phán-sự Bưu-chính 1p.00 ; Võ-bá Quế, phán-sự Bưu-chính 1 p.00 ; Phạm-đình-Minh, phán-sự Bưu-chính 1p.00 ; Đỗ g-v-Thọ, phán-sự Bưu-chính 0 p 50 ; Võ-v-Dung, phán-sự Bưu-chính 1 p.00 ; Phạm-văn-Mỹ, Taj-giảng Công-chính 1 p., Trần-đăng-Nghĩa, Hán-tâm Công-chính 1p 00 ; Trần-nữu-Giương phán-sự Công-chính 1p.00 ; Võ-đức-Thiện, phán-sự Công-chính 1p 00 ; Đào-công-Kinh, phán-sự Công-chính 1p.00 ; Đặng sỹ-Xương, tham-tá Công-chính 3p.00 ; Phạm-trung-Chấn, phán-sự Công-chính 1p.00 ; Lê-quang-Ngoạn, Giáo sư 2p.00 ; Võ-cao-Minh, Phó-quản 1p 00 ; Phạm-v-Lận, phán-sự văn-tự 1p.00 ; Hoàng-v-Hoán, Thư-ký t'UCIA 3p.00 ; Ng-Viêng, thư-ký Standard 1p.00 ; Ng-nữu-Uông, Thừa-phái Quảng-ngãi, đi qua Tourane 1p.00 ; Trần-nguyên-Phú, thư-ký Sica Cogo-cấu, đi qua Tourane 1p 00, Kim-Xen, thương gia Faifoo, đi qua Tourane 6p 00 ; Hoàng-v-Vinh, Đội Kiểm-lâm 1p 50 ; Ng-v-Thanh, Khán-lâm 1p.00, Ng-v-Giỏi, khán-lâm 0 p.50 ; Trần-như-Bích, 3 p.00.

Hồi hưu. — Ông Huỳnh-phúc-Lợi, thị-độc học-sĩ, sung Sử-quán thượng-hạng phán-sự, làm việc đã 38 năm, kinh lịch nầu nét các tỉnh ngoài Bắc và trong Trung-kỳ ; ông được thưởng các huy-chương đã vài chục tấm. Nay tuổi ông tuy đã 55 mà sức ông xem ra còn mạnh ; các con ông đã trưởng thành và thành đạt cả rồi. Gia-tư tuy chẳng là tay đại-phú, song cũng thường thường bực trung. Nay ông về ngũ già, tức thì ở Tourane, khi thì về ở cái trại của ông ở Phú-thương (cách Tourane 12 km), về cảnh lão mà tiêu diêu như vậy, tưởng cũng niềm co. Vừa đay ông Thị-Huỳnh có mời các viên-chức ở tòa Đốc-lý bản tỉnh đến dùng cơm, rồi ông tự giá bạo đông sự để về người già, chuyện trò vui vẻ tấm, mãi đến 9 giờ, các viên-chức mới giải tán.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các nghị quyết báo biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt-quí ông nào mua thì gởi tiền cho ; hễ không có tiền gởi theo giấy mua thì báo-quán không trả lời. — Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn.

Thương giới tân văn

Ngày 7 Août 1922

Giá bạc

Kho Nhà-nước. 61.86
Nhà Ngân-hàng 61.80

Tàu tới tàu đi

Tàu *Orénoque* ở Haiphong chừng đến ngày 14 Août sẽ chạy vô Saigon.

Tàu *Amazone* ở Marseille đã sang Đông-pháp ngày 14 Juillet.

Tàu *Angkor* ở Marseille đã chạy ngày 28 Juillet.

Đấu giá

Ngày 12 Août hồi 16 giờ tại sở Lục-lộ Hanoi sẽ đấu giá những việc sau nầy :

Làm một cái nhà ở cho quan Thanh-tra thủ-y Lạng-sơn.

Việc làm đáng. 14.846p.74
Ký quĩ tạm. 250p.00

Làm một cái cầu bằng béton armé dài 16 thước và ba cái cầu vòng dài 2m, 3m, và 4m ở đường thuộc-địa số ba, đoạn Na-tác đến Na-vay (tỉnh Bắc kạn).

Việc làm đáng 23.948p.80
Ký quĩ tạm. 460p 00

Làm 2 cái nhà ở cho quan Chánh kỹ-sư Hanoi.

Việc làm đáng. 37.167p.38
Ký quĩ tạm. 600p.00

Ngày 12 Août hồi 16 giờ 30 tại sở Lục-lộ Hanoi sẽ đấu giá làm hai cái nhà ở cho các quan chánh kỹ-sư ở Hanoi.

Việc làm đáng là : 37.167 p. 38
Tiền ký quĩ tạm : 600 p 00

Ngày 21 Août 1922 hồi 16 giờ 30 tại sở Lục-lộ Hanoi sẽ đấu giá làm một cái đình cho quan Trưởng binh tại Hà-giang.

Việc làm đáng 40.564 p.32
Ký quĩ tạm 700 p.00

Nhà Báo-đế « TĂM-TĂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài duyệt-báo rằng, phàm những số tiền quí hai hào (0$20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes) ; chớ dùng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem giản thư (timbres-postes), từ thứ 01 đến 10 (0$04) trở xuống ; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

OMEGA

CÓ BÁN TẠI :

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Nên hỏi giá của Bản-hiệu.

CỔ PHÁP-THƯƠNG VẤN-TÀI

Số 7, canh trường Y-viện

CỔ BẢN : Hai cái nhà thật rộng kiểu mới, số 29, phố Ngọc-thanh định giá. . . . . 2.800$00

HỌ THUÊ : Một kho đất rộng 2.046 thước vuông ở đường Bobillot.

Bội lấy lại chuyện trị đã làm cầm sẽ nghề đóng xe rất tinh xảo. Hiện nay mới có thêm được nhiều kiểu tuyệt đẹp và thanh nhã. Hạng nào cũng có giấy cam đoan chắc chắn.

Ai muốn mua gấp thăng hay thuê tạm xin đến đó mà hỏi. Có bán đủ cả các vật dụng làm xe và tính giá riêng cho các hiệu buôn lại.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu sai)

Đã năm mươi năm nay chữa người cũng đã biết nước có nhiều thứ thuốc bổ tốt cho bọ, nào bọ bổi chiếu mà sang những danh sẽ nào đã rồi bổ ngâm vào bình dựng nước lâu thì thì nước ấy không bổ lắm gì cả, vì nếu người ta muốn cho thuốc với sắt mà ngâm vào trong thân thể được thì thì phải chế tạo ra cũng giống như nguyên chất của thể ấy mới được. Chính một ông đại danh-y là quan Bác-sỹ Rabuteau ở Paris, nghĩ đi tìm ra cái lẽ lợi của sắt mà chế ra viên thuốc để ngâm vào thân thể, là thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu sai) thực là công hiệu lắm lắm.

Chỉ dùng vài lọ, để ăn thấm thịt sức lực mạnh mẽ, khỏe mạnh lạ lùng, trong mình khoan khoái.

Ăn uống để bồi bổ và lại khỏe mạnh như thường.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả. 2p.50

HIỆU BÀO-CHẾ VÀ LỤC-HỢP

CHẾ THUỐC CHO NGƯỜI ĐẠI-PHÁP VÀ NGƯỜI AN-NAM

Ed. MONTÈS

Quan Bào-chế hạng nhất, tốt-nghiệp, phố Paul-Bert, số 84

HÓA-HỌC CHẤT

và các thứ thuốc bào-chế

THUỐC ĐAU MẮT

Hiệu BONNET-GARD, và các thứ đa mắt

THUỐC SOLUTION R. của ông HOLBÉ để chữa a-phiện

SOLUTION R. HOLBÉ

2$ 50 một chai

Thuốc lậu hiệu MONTÈS

thuốc uống . . 2 ; 50 và 3$ tiền

thuốc tiêm . . 2 $ 50 một ống

Thuốc ho hiệu SIROP PECTORAL, đặc-sệt, ai-mến.

Thuốc tao chi người ốm dậy, được thú.

Thuốc lậu hiệu MONTÈS

thuốc uống . . 2 ; 50 và 3$ tiền

thuốc tiêm . . 2 $ 50 một ống

Gouttes « MÉTHARSERATE »

1 $ 00 một lọ

Gouttes « VIRGINIE »

1 $ 60 mất lọ

ĐỒ BUỘC THUỐC

ĐỒ MỔ-SẺ

Kính-ảnh, đồ-ảnh, thuốc-ảnh hiệu LUMIÈRE và JOUGLA và giấy ảnh, thuốc Citrate và thuốc Bromure.

Bán quảng và bán bao-bì.

Hàm-mới và tiệm lắm.

« THUỐC DÉRÉ »

0 $ 50 một chai 1/4 litre

Trị bệnh giang mai nổi ra mụn ung-nhọt thảo thì chỉ ăn năng thuốc này thì khỏi ngay. Trong thuốc khử rất công-hiệu, không những thứ mụn chốc-loét nầy thuốc này cũng chữa được, mà lại, nếu ai không tiền ở đâu và bệnh nặng, thì lấy 3 chai thuốc này là khỏi hẳn. Giá có 5 $ cũng chữa.

BÁN BUÔN, BÁN LẺ

Các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ, hàng tây, hàng tàu và hàng Saigon v v

MỚI SANG :

vải [illegible] may [illegible] mùa nóng, giấy đán mùa mưa bền bỉ.

Cửa hàng sẵn có thợ may tây để lấy mẫu.

Kính cáo

NAM-THỊNH

Soierie et Tailleur

6, Rue des Cantonnais

HANOI

2915

同交 VÔI 后家

Vôi trắng, vôi rẻo, vôi quánh, vôi nở, tốt nhất Trung Bắc lưỡng-kỳ là vôi Đồng-sơn : mua ngay của chủ lò bao giờ cũng vừa ý. Xin nói

NGUYỄN-CẢNH

14, *Phố hàng Cỏ (Đồng xuân), Hanoi.*

6459

BÁO NAM-KỲ KINH-TẾ

Mỗi tuần lễ xuất bản một lần ngày thứ tư.

Ở ĐƯỜNG CHARNER, SỐ 87, SAIGON

Giá mua đồng niên 5$00

Thực là một tờ báo nói riêng về đường kinh-tế rất có ích cho tất cả mọi người. Vậy người Bắc-kỳ nên mua mà xem, lời lẽ nói rất đỉ đáng lắm.

CAFÉ, RESTAURANT

HOTEL DES COLONIES

TRUNG-BẮC KHÁCH-SẠN

Chính-quán tại phố hàng Trống, số 80 ngay cửa Nhà-Thờ

Phụ-quán có vườn hoa rộng rãi, ở số 08 cũng phố ấy

Đủ các cách tiện-lợi và lịch-sự theo lối ăn ở của người Âu-châu

Bán-sạn thừa tiếp các qui-khách Tây-Âu và Đông-Á cũng một cách bình-đẳng, mà lại để tuỳ ý cho các ngài, người Nam-Việt hoặc người Trung-hoa, muốn ăn, ở, hoặc uống rượu chỗ biệt-tịch cũng được, và cũng một giá tiền.

Phụ-quán cũng có giây nói trực tiếp với chính-quán 2048

CÁO-BẠCH

Chúng tôi kính trình các qui-khách biết rằng chúng tôi thuộc bản chịu Phốt-phát (Phosphates) đến mùa tháng mười gặt rồi mới lấy tiền, song những các nhà từ mà mua thì phải có gì chắc-chắn để gửi chúng tôi làm tin như là : đồ bản của nhà ruộng nương (Titres de propriétés) phiếu Quốc-trái (Titres d'Emprunt Français) phiếu Đông-pháp công-thái (Titres d'Emprunt Indochinois) pản vân.

Những giấy phiếu Quốc-trái, công-thái mà chúng tôi giữ đã làm tin thì bao giờ cũng pản là của những các nhà mua hàng chịu đem gửi ; mà khi đến hạn giả tiền mua chịu hàng rồi thì chúng tôi giả lại các giấy má ấy, mà nếu đang khi chúng tôi giữ các giấy má ấy có phiếu nào được mở trăng số thì cứ số ấy pản thuộc về của người có phiếu đem gửi.

Những các làng đã cải lương rồi mà có những giấy phiếu ấy có thể mua chịu được phốt-phát, muốn cách thức mua chịu phốt-phát thế nào thì các làng ấy có hỏi tại các tòa Công-sứ.

Kính cáo

SOCIÉTÉ DES PHOSPHATES DU TONKIN.

133, Avenue Paul Doumer,

HAIPHONG.

2033

KEM HIỆU BERTHUIN

Xoa thứ kem này thì da đẻ được mềm mại, chả khác gì nhung vậy

PACHOD Frères & Cie LYON

2050

No 153

TÁI-SINH-DUYÊN

(Sự-tích Mạnh-lệ-quân)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC *dịch thuật*

Giang-tiên-hi gọi nhà trọ cho mượn giấy bút *Lưu gến-ngọc* ngồi nghĩ viết một bức thư. *Giang-tam lão* bảo *Giang tiên-hi* rằng :

— Con hãy đi ăn cơm, để cho khỏi đói.

Lưu-gến-ngọc cũng bảo *Giang-tiên-hi* rằng :

— Bây giờ tôi còn viết thư, nhà-ngươi nên ăn cơm đi.

Giang-tiên hi nói :

— Tính-mệnh nhà họ *Lưu* ta chưa biết thế nào, tôi nghĩ thật đầy cả ruột, trong lòng sầu-sự như thể dầu sôi, cơm nuốt làm sao cho trôi được.

Trong thư *Lưu-gến-ngọc* nói việc này nguyên-do là tại Nhị-kha tôi cả thì Nhị-kha tôi xin chịu tội, còn ngài nên vì tình mà tha cho cha mẹ và cả nhà tôi, không bao giờ tôi dám quên ơn. Nếu ngài không nghĩ lại thì tôi còn một mẹ một mà kết-duyên với ngài để bên tiếng xấu về mai-hậu, vậy ngài giao trả cái khăn là cho, rồi sáng mai tôi sẽ liệu mình vào tâu thiên-tử, xin chịu chết thay cho cha mẹ. Giả-sử thiên-tử không tha, tôi quyết đập đầu ở trước sân-rồng cho tỏ lòng hiếu.

Lưu-gến-ngọc bỏ thư vào phong bì mà niêm-kín lại, lại lấy cái quạt để thơ của *Hoàng-phủ thiếu-hoa* nắm trước giao cho *Giang-tiên-hi* mà bảo rằng :

— Phong thư này nhà ngươi nên giao tận tay cho Trung-hiếu-vương (*Hoàng-phủ thiếu-hoa*), chớ để cho Võ-biên-vương (*Hoàng - phủ - kính*) biết, vì Võ biên-vương thâm oán Nhị-khanh ta lắm cho người bị giam-cầm ở bên nước Phiên, khổ sở trong 3 năm trời thì tất không chịu khoan-thứ nào. Còn khi nào giáp mặt Trung-hiếu vương thì nhà-ngươi cũng bắt-tất phải quá khiêm, cứ thực tình mà bỏi thẳng ngay xem người có chịu xin giáp hay không. Nếu không thì nhà-ngươi giao trả cái quạt này mà đòi cái khăn là tay, chớ có quên nhé !

Giang-tiên hi vâng lời, rồi vội-vàng hỏi thăm tìm đến vương-phủ. Bấy giờ đã chiều tối, cửa giữa đã thấy đóng, hai bên cửa có quân-sĩ canh giữ, trông rất nghiêm-mật. *Giang-tiên-hi* nghĩ thầm : ta hãy đứng đợi, xem có người nào quen biết thì nhờ bẩm giúp, họa may mới được vào yết-kiến Trung-hiếu-vương. Đồng thấy có một người mới độ ngoài xung-xỉnh ở phía trong bước ra, nhờ có bóng đèn thắp thoáng, trông rõ người ấy là một người già-tướng cũ, tên gọi *Tào-tín*.

Giang-tiên-hi mừng lắm, vội-vàng chạy theo gọi mà bảo rằng

— Bác *Tào tín* đấy à ? đứng lại cho tôi hỏi một chút !

Tào-tín nghành đầu trông lại, không biết là người nào. *Giang-tiên-hi* vái chào mà nói rằng :

— Bác không nhớ tôi là ai à ?

Tào tín nói :

— Tôi thật những tính, nhưng nghĩ ra đó. Cuồng hay tôi gặp bác ở đâu nhỉ ?

Giang-tiên hi nói :

— Tôi cần gọi *Giang-tiên-hi*, nguyên là gia đồng nhà *Lưu-khuê-bích*. Khi trước tôi đã được gặp bác ở trong vườn hoa nhà họ *Lưu* tại huyện *Côn-minh*, bác quên rồi ư ?

Bấy giờ *Tào-tín* mới nghĩ ra mà bảo rằng :

— Chết nỗi ! bác *Giang-tiên-hi* ! thôi mà tôi vô ý xin bác tha lỗi cho tôi. Võ-biên-vương và Trung-hiếu-vương vẫn thường thường nhắc đến bác luôn để tỏ bẩm Võ-biếu-vương cho bác được vào yết-kiến.

Giang-tiên-hi nói :

— Bác chớ động đến tai Võ-biên-vương, nhỏ bác nói giáp với Trung-hiếu-vương cho tôi vào bẩm có chút việc cần.

Tào tín nói :

— Hôm nay Trung-hiếu-vương còn đỏ đi nơi tiệc thọ tại nhà Diễn-thân-vương, nhưng cũng sắp về bây giờ, bác hãy vào ngồi chờ trong này.

Giang-tiên hi theo *Tào-tín* vào ngồi chờ một chỗ. *Tào-tín* đi lên nhà trên, bẩm với *Hoàng-phủ-kính* rằng :

— Dạ dám bẩm lão-gia ! có người nhà họ *Lưu* tên gọi *Giang-tiên hi*, xin vào yết-kiến.

Hoàng - phủ-kính nói :

— Ừ ! gọi hắn vào đây !

Tào-tín vâng mệnh chạy ra bảo *Giang-tiên-hi* rằng :

— Võ-biên-vương bảo tôi xuống gọi bác lên liền đó !

Giang-tiên-hi nói :

— Tôi chỉ muốn vào yết-kiến Trung hiếu-vương, sao bác lại nói động đến tai Võ-biên-vương, thật là bất-tiện lắm.

Tào-tín nói :

— Vào yết-kiến Võ-biên-vương cũng thế !

Nói xong, liền đi trước để dẫn đường. *Giang-tiên-hi* theo sau. Khi tới nơi, *Giang-tiên-hi* sụp lạy ở dưới thềm, *Hoàng phủ-kính* mừng-rỡ sai gia tướng đỡ dậy, rồi gọi đến gần trước mặt mà hỏi rằng :

— Nhà-ngươi tiến Kinh bao giờ thế ?

Giang-tiên-hi nói :

— Dạ dám bẩm lão-gia tôi cùng thân-mẫu, đi-mẫu theo *Lưu* tiểu-thư, tôi tới đây từ trưa hôm nay, hiện đang ngụ tại nhà trọ. *Lưu* tiểu-thư sai tôi vào yết-kiến Trung-hiếu-vương, bẩm có chút việc, chẳng ngờ lại động đến tai lão-gia, tội thật đáng chết, xin lão-gia tha-thứ cho.

Hoàng-phủ-kính nghi-hoặc mà hỏi rằng :

— Lại còn *Lưu* tiểu-thư nữa nữa thế ?

Giang-tiên-hi nói :

— Tạ lã *Lưu gến ngọc* !

Hoàng phủ-kính nói :

— Ta nghe nói *Lưu-gến ngọc* đã gả cho nhà họ *Thôi* rồi, sao nay còn tiến Kinh được ?

Giang-tiên-hi đáp rằng :

— *Lưu* tiểu-thư tôi nói trước chúng Trung hiếu-vương đình nhóc bất thần, khi nào lại chịu thất-tiết, vì thế để trốn vào ở chùa *Vạn-thọ-am*. Bà tư-trung mất hết, bị quan-sở-tại thúc muốn phải, nay phải đi tiến lộ-phí mới lấn-mò được tới đây, chỉ cốt muốn kêu người nghĩ tình lấn tha cho cha mẹ.

Hoàng - phủ-kính mừng mà hỏi rằng :

— Nếu vậy thì người con gái gả cho *Thôi-phan-phương*, lại là người nào ?

Giang-tiên-hi nói :

— *Lưu* tiểu-thư tôi trốn đi, cho nên Cố phu-nhân tôi phải dùng nàng *Mai-tuyết-trinh* để gả thay đó !

Nói xong, lại đem lấn-lịch nàng *Mai tuyết-trinh* thuật chuyện cho *Hoàng-phủ-kính* nghe. Bấy giờ *Hoàng-phủ-kính* mới rụng *Lệ tình-đường* là một người cao-kiến, đoán việc đã không sai vậy.

Hoàng-phủ-kính lại hỏi rằng :

— Ngày nay *Lưu* tiểu-thư sai nhà-người đến yết-kiến con ta, định nói thế nào ?

Giang-tiên-hi sợ không dám nói thực, mới ấp-úng mà thưa rằng :

— *Lưu* tiểu-thư tôi có viết một phong thư để trình Trung-hiếu-vương, tôi không được biết trong thư nói những gì.

Hoàng-phủ-kính nói :

— Nhà-ngươi đưa phong thư cho ta xem.